

ROK 1987

Hlavná cena XIX. ročníka Jašíkových Kysúc:

Križo Eugen

Škola obozretnosti

(Úryvok)

- Čože ste sa tak zadumali, pán inžinier? Ako zapôsobila na vás výrobná porada a náš tovariš riaditeľ Kulich? Parádne ste si zadiskutovali. Určite si vás Kulich zapamätá, ale nie tak ako ste si to asi predstavovali.
- Nepáčilo sa mi ani jedno, ani druhé. Riaditeľ sa poďakuje všetkým za úspešné splnenie plánu v prvom polroku akoby sa nechumelilo. Ani keby sme to neurobili s odretými ušami! Ani slova o tom, kedy bude koniec drine a nočným smenám navyše. – rozohnil sa mladý absolvent. – A čo sa stane, keď sa plán splní? O čo sa zlepší pracovné prostredie? O čo sa uľahčí potom práca ľudí na dielni? Nikto o tomto nič nehovorí a nikto sa ani nič nespýta! Kedy a ako sa urobí náprava? Nič nevedno! A všetci ticho! „Ďakujem všetkým, čo priložili ruku k dielu.“ A ďalej čo? Nabudúce sa znovu poďakujeme? Tak ako veľakrát predtým?

Felc pokrútil hlavou:

- Úprimne si myslíte, že ľudia si želajú, aby sa niečo zmenilo? Že sa im zavďačíte?
- Samozrejme si to myslím!
- Vážne si myslíte, že ľuďom rozumiete?
- Jasné, že rozumiem!
- Nerozumiete, pán inžinier. Ľudia chcú len jedno: zarobiť! Dnes viac ako včera! A zajtra ešte viac! Nič inšie ich nezaujíma.

Obaja zatíchli.

„Teba tak budem presviedčať!“, húpala Polák, ale predsa len ľutoval, že sa prihlásil do diskusie na schôdzi. „Som tu ešte príliš krátko, aby som mohol dávať rozumy. Unáhlil som sa. Práve toto mi chcel povedať.“

- Ja vám rozumiem, pán inžinier. Vidím, že to myslíte úprimne, vidím, že ste otvorený, rozumný a naivný. Je mi vás naozaj ľúto. Takí, čo to myslia dobre sú vopred odsúdení na neúspech. Verte mi! Páči sa mi viac ako všetci mladí inžinieri, čo som doteraz stretol, ale takto neprerazíte! Najlepší spôsob ako ľudí oškľbať je nelákať ich na vlastnú zodpovednosť, na ich vzťah k práci, na morálne ocenenie, chacha. Takýto systém u nás beží. „Ty len drhni, a my ťa potom raz za čas, tak na pol úst pochválime. A nastavíme ti paprčku, aby si ju mohol z vdáčnosti oblízat.“ A to je všetko! Nič viac nedosiahnete! Veď ja vás nemusím presviedčať, zbadáte sám, keď tu budete dlhšie. Žiadne ružové predstavy! Tu sa necení ani rozum, ani šikovnosť, ani práca. Naopak! Tu musí

rozumný človek chodiť zohnutý, takýto prikrčený, aby ten hlupák, ten primitív, čo sám o sebe síce neznamena nič, ale môže s vami dirigovať, aby sa ten necítil popri vás maličký!